

УДК 811.111+811.161.2'25

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-17-5>

Марія ІВАНЧЕНКО

кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, вул. Клепарівська, 35, м. Львів, Україна, 79000

ORCID: 0000-0001-7363-4600

Бібліографічний опис статті: Іванченко, М. (2022). Структурні параметри лексико-семантичної групи *обман* у сучасній англійській мові. *Актуальні питання іноземної філології*, 17, 36–41, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-17-5>

СТРУКТУРНІ ПАРАМЕТРИ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОЇ ГРУПИ ОБМАН У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Наукове дослідження присвячене аналізу системного упорядкування лексико-семантичної групи обман у сучасній англійській мові. У статті визначено межі позамовної дійсності, які охоплює досліджуваний феномен у мовній свідомості носіїв англійської мови. Таким є хибне сприйняття дійсності, зумовлене неправильним, викривленим відображенням її органами чуття. Здійснено аналіз авторитетних ідеографічних словників англійської мови, і виділено три основних значення лексеми, що позначає обман в англійській мові.

У результаті аналізу ідеографічних словників та тезаурусів англійської мови ми виділили групу лексем обман об'єднаних значенням «переконати будь-кого, що щось неправдиве є істиною, або приховати правду від когось для власної вигоди». Інвентаризацію лексико-семантичної групи ми провели за відомою процедурою. До складу цього угруповання увійшли лексичні одиниці, у тлумаченні яких зустрічається лексема to deceive.

В межах цієї групи дієслів видається можливим виокремити певні підгрупи, в яких лексичні одиниці більш тісно пов'язані між собою, об'єднані спільною семою. Так, наприклад нам вдалося виокремити предикати із спільною семою «збивати з пантелику, вести хибним шляхом», «вмовляти», «обманювати-хитрувати», «обманювати-розігрувати», «обманювати-виманювати», «обманювати-підробляти». Найчисельнішою є група дієслів із семою «обманювати-шахраювати».

У англійській мовній свідомості обманювати актуалізується як «поводиться нечесно, фальшиво, вдаватися до хитроців», про що свідчать конституенти досліджуваної групи, які мають значення – прикидатись, імітувати, вести подвійну гру, спотворювати. З іншого боку нечесна людина поводить себе обережно, щоб не бути викритим та не відлякнати «жертву» обману (to con, to stick, to chisel, to shave).

Перспективою подальших досліджень є аналіз метафоричної актуалізації досліджуваного екстралінгвістичного феномену.

Ключові слова: лексико-семантична група, структура, сема, тлумачення, лексичні одиниці, словникова стаття.

Mariia IVANCHENKO

PhD in Philology, Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages and Translation Studies, Lviv State University of Life Safety, 35 Kleparivska str., Lviv, Ukraine, 79000

ORCID: 0000-0001-7363-4600

To cite this article: Ivanchenko, M. (2022). Strukturni parametry leksyko-semantycznej grupy obman u suchasnej anghliiskiej mowy [English advertising slogans of office equipment: translation aspect]. *Current Issues of Foreign Philology*, 17, 36–41, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2022-17-5>

STRUCTURAL PARAMETERS OF THE LEXICAL-SEMANTIC GROUP DECEPTION IN MODERN ENGLISH

The scientific study is devoted to the analysis of the systematic arrangement of the lexical-semantic group of deception in the modern English language. The article defines the boundaries of non-linguistic reality, which are covered by the studied phenomenon in the linguistic consciousness of English speakers. This is a false perception of reality, caused by an incorrect, distorted reflection of it by the senses. An analysis of authoritative ideographic dictionaries of the English language was carried out, and three main meanings of the lexeme denoting deception in the English language were highlighted.

As a result of the analysis of ideographic dictionaries and thesauruses of the English language, we singled out a group of lexemes "deception" united by the meaning "to convince anyone that something false is true, or to hide the truth from someone for one's own benefit" was pointed out. We carried out the inventory of the lexical-semantic group according to a known procedure. This grouping includes lexical units in the interpretation of which the lexeme to deceive is found.

Within this group of verbs, it seems possible to point out certain subgroups in which the lexical units are more closely related, united by a common seme. So, for example, we managed to point out predicates with the common seme "confuse, lead astray", "persuade", "deceive-trick", "deceive-trick", "deceive-deceive", "deceive-forged". The most numerous is the group of verbs with the seme "deceive-cheat".

In the English linguistic consciousness, to deceive is actualized as "behaving dishonestly, falsely, resorting to tricks", as evidenced by the constituents of the studied group, which have the meaning – to pretend, to imitate, to play a double game, to distort. On the other hand, a dishonest person behaves carefully so as not to be exposed and not to scare away the "victim" of deception (to con, to stick, to chisel, to shave).

The perspective of further research is the analysis of the metaphorical actualization of the studied extralinguistic phenomenon.

Key words: lexical-semantic group, structure, seme, interpretation, lexical units, dictionary article.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Мова, як невід’ємний феномен людського життя, реагує на соціально-політичні зміни у суспільстві та науково-технічний розвиток появою нових слів та термінів. За таких умов дослідження лексичної семантики є одним із пріоритетних напрямків сучасної лінгвістики. Своєї **актуальності** ця наукова галузь не втрачає, оскільки лексичний склад мови постійно поповнюється новими одиницями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення системного упорядкування мови, зокрема семантики, бере свій початок з кінця XIX століття у працях М.М. Покровського, Й. Тріра, В. Порціга, Н. Дьоршнера, О. Духачека, Р. Хоберга, Р. Освальда та ін.

«Слова та їх значення живуть не окремих одне від одного життям, а об’єднуються в нашій душі, незалежно від нашої свідомості, в різні групи, причому основою для угруповання є подібність або протилежність за основним значенням» (Микитенко, 2018, с. 32).

Одним із способів вивчення семантичних відносин у мові є виокремлення певних системних одиниць, таких як, наприклад, групи слів. Так, В. А. Звєгінцев виділяє групи слів синонімічного характеру, групи слів об’єднані узагальнюючим значенням, та інші (Звєгінцев, 2001, с. 115). Науковці лінгвісти також розрізняють лексико-семантичні, лексико-тематичні, функціонально-семантичні, лексико-граматичні групи.

Лексико-семантична група визначається як «об’єднання значень слів, які містять конкретні поняття, що різняться ступенем виявлення якості, ознаки, дії і протиставленими якістьми ознаки, дії, предмета, явища» (Левицький, 2000, с. 54). Основними ознаками остан-

ньої є: наявність слова-домінанти, яке входить до складу групи; лексичні одиниці, об’єднані спільним компонентом значення; системні відношення в межах групи (Левицький, 1989).

Метою цієї наукової розвідки є визначення структурних параметрів лексико-семантичної групи обман у сучасній англійській мові. Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**: визначити межі позамовної дійсності, які охоплює досліджуваний феномен у мовній свідомості носіїв англійської мови, інвентаризувати відповідну лексико-семантичну групу, виділити групи, в яких лексеми пов’язані між собою, та встановити семи у структурі досліджуваного угруповання.

Виклад основного матеріалу дослідження. У фокусі уваги нашої наукової розвідки знаходиться лексико-семантична група «Обман» у сучасній англійській мові, яка ще не виступала у ролі наукового лінгвістичного дослідження.

На початку ми спробували окреслити межі позамовної дійсності, які охоплює це поняття. Так, у словнику сучасної української мови обман визначається як «неправдиві слова, вчинки, дії; хибне сприйняття дійсності, зумовлене неправильним, викривленим відображенням її органами чуття; омана» (ВТССУМ, 2005, с. 345). З точки зору філософії, обман – мислиться як напівправа, яка провокує людину робити хибні висновки із достовірних фактів (Поваренков, 2002). Обман, за В. В. Знаковим, відноситься до більш широкої категорії, ніж брехня. Обман здійснюється із розрахунку на те, що співрозмовник зробить помилкові висновки із достовірних фактів, що розповідаються певним чином. Інформатор зміщає акценти, і, таким чином, намагається прогнозувати пове-

дінку співбесідника (Яремчук 2021, с. 85).

В англійській мові, відповідно до лексикографічних даних це значення найбільш повно та адекватно відображає дієслово *to deceive*, яке у тлумачних словниках англійської мови (Cambridge, 2006; Collins; The Free Dictionary; Macmillan, McGraw-Hill, 2002; New Webster's, 1993; Oxford, 2020; Random House, 1990; Roget's Thesaurus, 2003) визначається як:

1. To persuade someone, make believe that something false is truth or to keep truth hidden from someone, usually in order to get some advantage for yourself.

She deceived her father into thinking she was going to school. (Collins);

The sound of the door closing deceived me into thinking they had gone out. (Cambridge).

2. To deceive yourself, to refuse to accept the truth.

Alcoholics are notorious for their ability to deceive themselves about the extent of their problem. (Collins);

She thinks he'll come back, but she's deceiving herself. (Cambridge).

3. To use dishonest or illegal methods to get something or to give the wrong impression and make people believe that something is true when it is not.

These were fraudulent transaction aimed at deceiving creditors and investors. (Cambridge)

У результаті аналізу ідеографічних словників та тезаурусів англійської мови ми виділили групу лексем *обман* об'єднаних значенням «переконати будь-кого, що щось неправдиве є істиною, або приховати правду від когось для власної вигоди» (ВТССУМ, 2005, с. 512). Інвентаризацію лексико-семантичної групи ми провели за відомою процедурою (Левицький, 1989). До складу цього угруповання увійшли лексичні одиниці, у тлумаченні яких зустрічається лексема *to deceive*: *burn, bamboozle, beguile, bunco, bluff, mislead, cheat, cajole, con, cozen, cross, circumvent, chisel, defraud, delude, dodge, double-cross, dupe, falsify, fake, finesse, flimflam, fool, fraud, gyp, hoax, hoodwink, jockey, juggle, inveigle, scam, shave, snow, stick, swindle, spoof, trick, two-time, take in, lead on, mislead, mock, racket, rook, to take in.*

В межах цієї групи дієслів видається можливим виокремити певні підгрупи, в яких лексичні одиниці більш тісно пов'язані між собою,

об'єднані спільною семою. Так, наприклад нам вдалось виокремити предикати із спільною семою «збивати з пантелику, вести хибним шляхом»: *to mislead, to delude, to inveigle*. До цієї підгрупи ми включили лексему *to snow*, що тлумачиться у Collins dictionary як “if someone snows you, they persuade you to do something or convince you of something by flattering or deceiving you” (Collins) та містить у своїй семантиці сему «плести нісенітницю, небилицю».

Сема «вмовляти» об'єднує дієслово *to cajole* (persuade (someone) to do something by sustained coaxing or flattery (Oxford Living Dictionary, 2020) та фразеологізм *to lead on* (if someone leads you on, they encourage you to do something, especially by pretending that something is true (Collins). Наявність цієї семи в межах досліджуваної лексико-семантичної групи, очевидно наголошує на ролі повідомлення (словесного чи письмового) у процесі викривлення достовірної інформації метою якого є обман, ошукування, зрада, шахрайство.

Найчисельнішу підгрупу дієслів лексико-семантичної групи *Обманювати* в англійській мові формують одиниці із семою «обманювати-шахраювати», тобто «обдурювати когонебудь, вдаючись до хитрощів, підступів» (ВТССУМ, 2005, с. 424), як правило з метою отримання матеріальної вигоди. Остання нараховує 13 лексем, а саме: *to cozen, to double-cross, to dupe, to gyp, to swindle, to chisel, to shave, to con, to stick, to bunco, to bluff, to spoof, to rook*. До цієї підгрупи ми долучили фразеологізм *to take in*, оскільки воно містить у своєму тлумаченні семему “if you are taken in by someone or something, you are deceived by them, so that you get a false impression of them” (Collins).

Ми провели аналіз гіперо-гіпонімічних відносин в межах цієї групи і виокремили підгрупи, наприклад: «шахраювати-вдаряти (легко)», до складу якої увійшли лексеми *to con, to stick*. Імовірно периферійні значення цих ад'єктивів розвинулись у асоціативній площині «обманювати – підштовхувати до хибного рішення»: *to con* – “to persuade (someone) to do or believe something by lying to them” (Oxford, 2020); *to stick* – “to rob by the use of trickery or threats (webster)”.

She was jailed for conning her aunt out of £500,000 (Oxford, 2020);

She got stuck by an unscrupulous seller while using the online auction site (Webster).

Підгрупу «шахраювати-обробляти (шляхом вилучення верхнього прошарку)» формують дієслова *to chisel*, *to shave*. Фізичні процеси стали основою для розвитку периферійних значень в межах семантичної структури згаданих дієслів: “to cheat, to obtain by cheating; to swindle someone (Collins)». Такий процес очевидно відбувся у асоціативній площині «зрізати (тонкими скибочками, шарами з поверхні) – позбавляти грошей та інших матеріальних цінностей».

Одним із способів незаконного отримання грошей є азартні ігри, зокрема карткові. Блеф, у сучасному словнику української мови визначається як «вигадка для обману чи залякування когонебудь». (ВТССУМ, 2005, с. 197), тоді як у психології він розглядається як різновид маніпуляцій, зокрема політичних (Лісовський, 20096, с. 15). Як картярський термін це «один із тактичних прийомів гри в покер, суть якого полягає у збільшенні ставки при слабкій карті з метою психологічного тиску на супротивників» (ВТССУМ, 2005, с. 45). Так, дієслова *to bunco*, *to bluff*, *to cheat*, *to spoof*, *to rook* утворюють підгрупу із спільною семою «шахраювати-блефувати».

Досягати будь-чого непрямим, обманним шляхом, діяти підступно, лукаво (ВТССУМ, 2005, с. 64) в українській мові є основним значенням дієслова *хитрувати*. Сема «обманювати-хитрувати» об'єднує лексеми *to circumvent*, *to dodge*, *to finesse*, *to scam*, *to racket* із значеннями «обійти закон, чинити аферу, заманити у пастку». До цієї групи увійшло дієслово *to jockey* за своїм значенням “to get by trickery, to cheat, to manage or manipulate (someone or something) in a tricky way” (Oxford). За даними словника англійської мови Collins English dictionary (Collins) іменник *jockey* є зменшувально-пестливою формою шотландського власного імені Jock, що вживалось у значенні “boy, fellow” (1520), а пізніше набуло значення “person, who rides horses in races” (1660). З часом у семантичній структурі слова *jockey* з'явився ще один лексико-семантичний варіант, а саме “one, who manages or has to do with horses; one who deals in horses; a horse-dealer (1668)» (Oxford), який у 80-х роках 17 століття набуває нового відтінку значення “a crafty or fraudulent bargainer; a cheat (from a character attributed to horse-dealers) (1683)». Саме цей ЛСВ став рушійною

силою утворення дієслова *to jockey* у 1708 році у тому значенні за яким воно увійшло до складу лексико-семантичної групи «Обманювати».

Однією із форм обману є розіграш, тобто спроба «обманюючи, поставити в безглузде становище, піддурити» (ВТССУМ, 2005, с. 682). Сема «обманювати-розігрувати» є спільною для дієслів *to flimflam*, *to hoax*, *to hoodwink*, *to trick*, *to two-time*, *to cross*. Процес розіграшу актуалізується згаданими лексичними одиницями як «говорити нісенітницю, свідчити неправдиво» (*to flimflam*, *to hoax*), «вести подвійну гру» (*to two-time*, *to cross*), «обмежувати фізичні можливості» (*to hoodwink*).

Англійські дієслова *to defraud* та *to beguile* мають значення “illegally obtain money from (someone) by deception” (Oxford); “to deprive (someone) of or out of something by deceit, cheat” (Collins), і, об'єднані семою «обманювати-вманювати», тобто здобувати, одержувати що-небудь за допомогою хитрощів. Наприклад:

He used a second identity to defraud the bank of thousands of pounds (Oxford);

He was beguiled of his money (Collins).

Об'єктами фальсифікації як правило є документи, дорогоцінний метал та каміння, інформативні дані та інше. Підробка, тобто «виготовлення фальшивої подоби чого-небудь, яку видають за справжню» (ВТССУМ, 2005, с. 492), є одним із способів введення в оману, обману. Сема «обманювати-підробляти» зустрічається у семантичній структурі дієслів *to falsify*, *to fake*, *to juggle*, *to mock*. Підробляти актуалізується як імітувати, наслідувати, прикидатись (*fake*, *mock*), робити оманливі рухи (*juggle*, *fake*), спотворювати (*falsify*, *juggle*). Наприклад:

He faked a heart attack and persuaded prison staff to take him to hospital (Cambridge);

He was arrested for falsifying information and obstructing the course of justice (Oxford);

It won't matter if we juggle the figures – no one will know (Cambridge).

Лексичні одиниці досліджуваної групи актуалізують обман як екстралінгвістичний феномен, метою якого є отримання матеріальної вигоди. Така діяльність передбачає «порушення закону, вчинення афер», злочинець намагається «вести хибним шляхом, збиває з пантелику, заманює у пастку» суб'єкта обману. Заради досягнення своєї цілі шахрай вдається до маніпулятивних дій, таких як мотивація

суб'єкта до здійснення хибних дій за допомогою словесного повідомлення. В рамках нашого дослідження ми виокремили два способи вербального донесення хибної інформації: заговорювання (повідомлення надмірної несуттєвої інформації) та переконання.

У англійській мовній свідомості обманувати актуалізується як «поводитись нечесно, фальшиво, вдаватись до хитрощів», про що свідчать конституенти досліджуваної групи, які мають значення – прикидатись, імітувати, вести подвійну гру, спотворювати. Дієслова *to bunco, to bluff, to cheat, to spoof, to rook, to juggle* наголошують на наявності ігрового елементу в діях шахрая.

З іншого боку нечесна людина поводить себе обережно, щоб не бути викритим та не відлякнати «жертву» обману (*to con, to stick, to chisel, to shave*).

Висновки. Отже, у результаті проведеного наукового аналізу нам вдалось виокремити наступні семи у структурі лексико-семантичної групи *обманувати* в англійській мові: вести хибним шляхом, вмовляти, шахраювати (вдаляти, блефувати, обробляти), хитрувати, виманювати, розігрувати, підробляти.

Перспективою подальших досліджень є аналіз метафоричної актуалізації досліджуваного екстралінгвістичного феномену.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. В. Т. Бусел (гол. ред.). Київ ; Ірпінь, 2005. VIII, 1728 с. URL: <https://sum.in.ua>
2. Звегинцев В. А. Язык и лингвистическая теория. М. : Эдиториал УРСС, 2001. 248 с.
3. Канонік Н., Шкаровецька А. Наукові підходи до вивчення лексико-семантичних полів у лексико-семантичній системі сучасної української мови. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Л. Українки*. 2015. С. 189–195.
4. Левицький В. В. Статистическое изучение лексической семантики. Київ, 1989. 155 с.
5. Левицький В. В., Огуй О. Д., Кійко Ю. С., Кійко С. В. Апроксимативні методи вивчення лексичного складу. Чернівці : Рута, 2000. 136 с.
6. Лісовський П. М. Феномен маніпуляції свідомістю : сутність, структура, механізм у сучасному суспільстві (соціально-філософський аналіз) : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03 «Соціальна філософія і філософія історії». Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. Київ, 2009. 20 с.
7. Микитенко А. Процес номінації у сучасній лінгвістиці: семасіологічний та ономасіологічний підходи. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 21. 2018. С. 30–33.
8. Папуча М. В. Внутрішній світ людини та його становлення : наукова монографія. Ніжин, 2011. 656 с.
9. Поваренков Ю. П., Черноморець Е. Г. Ложь как объект философского и психологического анализа. *Ярославский педагогический вестник*. 2002. № 1. URL: http://vestnik.yspu.org/releases/pedagoka_i_psichology/13_6/
10. Семасіологія / Изд. 2, исправл. и дополн. Винница : Нова Книга, 2012. 680 с.
11. Федірчик І. Я. Принципи виділення ядра лексико-семантичного поля найменувань осіб (на матеріалі іменників сучасної німецької мови). *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство*. № 7, 2017. С. 207–212.
12. Яремчук Р. А. Психологічна сутність категорій «неправда» та «брехня» в межах інтерпретації результатів поліграфічних досліджень. *Юридична психологія*. № 1 (28). 2021. С. 82–87.
13. Cambridge Dictionary. URL: <http://dictionary.cambridge.org>
14. Cambridge Idioms Dictionary (2006), (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
15. Collins English dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com>
16. A Dictionary of American Proverbs (n. d.). URL: <https://books.google.com.ua/books?isbn=1469120933>
17. The Free Dictionary by Farlex. URL: <http://www.thefreedictionary.com>
18. Macmillan English Dictionary. URL: <http://www.macmillandictionary.com>
19. McGraw-Hill. (2002). *Dictionary of American Idioms and Phrasal Verbs*. New York : The McGraw-Hill Companies, Inc. URL: <http://english4success.ua>
20. New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language. N.Y., 1993.
21. Oxford living dictionaries. Oxford University Press, 2020. URL: <https://en.oxforddictionaries.com>
22. The Random House Dictionary of the English Language. N.Y., 1990.
23. Roget's Thesaurus of English Words and Phrases. London : Penguin Books, 2003. 712 p.

REFERENCES:

1. *Velikiy tлумachniy slovník suchasnoi ukrainskoi movy* [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language] (2005). V. T. Busel (chief editor). Kyiv ; Irpin, 2005. VIII, 1728 p. URL: <https://sum.in.ua> [in Ukrainian].
2. Zvegintsev V. A. (2001). *Yazyk i lingvisticheskaya teoriya* [Language and Linguistic Theory]. M. : Editorial URSS, 2001. 248 p. [in Russian].
3. Kanonik N., Shkarovetska A. (2015). Naukovi pidkhody do vyvchennya leksyko-semantychnykh poliv u leksyko-semantychniy systemi suchasnoyi ukrayinskoyi movy [Scientific approaches to the study of lexical-semantic fields in the lexical-semantic system of the modern Ukrainian language]. *Naukovyy visnyk Skhidnoyevropeyskoho natsionalnoho universytetu imeni L. Ukrayinky*. 2015. P. 189–195. [in Ukrainian].
4. Lisovskyi P. M. Fenomen manipulyatsiyi svidomistyu : sutnist, struktura, mekhanizm u suchasnomu suspilstvi (sotsialno-filosofskyy analiz) [The phenomenon of manipulation of consciousness: essence, structure, mechanism in modern society (social and philosophical analysis)] : avtoref. dys. ... kand. filos. nauk : 09.00.03 “Sotsialna filosofiya i filosofiya istoriyi”. Ukr. derzh. un-t finansiv ta mizhnar. torhivli. Kyiv, 2009. 20 s. [in Ukrainian].
5. Levitsky V.V. (1989). *Statisticheskoye izucheniye leksicheskoy semantiki* [Statistical study of lexical semantics]. Kyiv, 155 p. [in Russian].
6. Levytskyi V.V., Ogyu O.D., Kiyko Yu.S., Kiyko S.V. (2000). *Aproksymativni metody vivchennya leksichnogo skladu* [Approximate methods of learning vocabulary]. Chernivtsi, Ruta. 136 p. [in Ukrainian].
7. Mykytenko A. Protses nominatsiyi u suchasniy linhvistytsi: semasiologichnyy ta onomasiologichnyy pidkhody [The nomination process in modern linguistics: semasiological and onomasiological approaches]. *Aktualni pytannya humanitarnykh nauk*. 2018. Vyp. 21. P. 30–33 [in Ukrainian].
8. Papucha M. V. Vnutrishniy svit lyudyny ta yoho stanovlennya: [Inner world of man and its formation] [Naukova monohrafiya]. Nizhyn, 2011. 656 s. [in Ukrainian].
9. Povarenkov Y.P., Chernomorets E.H. (2002). *Lozh kak obyekt filosofskogo i psikhologicheskogo analiza*. [A lie as an object of philosophical and psychological analysis. Yaroslavl pedagogical journal]. № 1. URL: http://vestnik.yspu.org/releases/pedagoka_i_psichologiy/13_6/ [in Russian].
10. *Semasiologiya* [Semasiology] (2012). 2nd edition, corrected and additional Vinnytsia : Nova Kniga, 2012. 680 p. [in Russian].
11. Fedirchuk I. YA. Pryntsypy vydilennya yadra leksyko-semantychnoho polya naymenuvan osib (na materialy imenykiv suchasnoyi nimetskoyi movy) [Principles of selection of the core of the lexical-semantic field of names of persons (on the material of nouns of the modern German language)]. *Naukovyy visnyk DDPU imeni I. Franka. Seriya “Filologichni nauky”*. *Movoznavstvo*. 2017. № 7. P. 207–2012 [in Ukrainian].
12. Yaremchuk R. A. Psykholohichna sutnist katehoriy “nepravda” ta “brekhnya” v mezhakh interpretatsiyi rezultativ polihrafichnykh doslidzhen [Psychological essence of the categories “untruth” and “lie” within the limits of interpretation of the results of polygraphic studies]. *Yurydychna psikhohihiya*. 2021. № 1 (28). P. 82–87. [in Ukrainian].
13. *Cambridge Dictionary*. URL: <http://dictionary.cambridge.org>
14. *Cambridge Idioms Dictionary* (2006), (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
15. *Collins English dictionary*. URL: <https://www.collinsdictionary.com>
16. *A Dictionary of American Proverbs* (n. d.). URL: <https://books.google.com.ua/books?isbn=1469120933>
17. *The Free Dictionary by Farlex*. URL: <http://www.thefreedictionary.com>
18. *Macmillan English Dictionary*. URL: <http://www.macmillandictionary.com>
19. McGraw-Hill. (2002). *Dictionary of American Idioms and Phrasal Verbs*. New York : The McGraw-Hill Companies, Inc. URL: <http://english4success.ua>
20. *New Websters Dictionary and Thesaurus of the English Language*. N.Y., 1993.
21. *Oxford living dictionaries*. Oxford University Press, 2020. URL: <https://en.oxforddictionaries.com>
22. *The Random House Dictionary of the English Language*. N.Y., 1990.
23. *Rogets Thesaurus of English Words and Phrases*. London : Penguin Books, 2003. 712 p.